

1D=62092807

OSMEH BEZ OBALA

1.

Na ramenu vidika ptica peva
za krila moga osmeha.
Po njenom cvrkutu njišu me
crvene ruže vodoskoka.
Zvezdanim rukama je ubiram
sa izbivenih obala mene.
Plavetnilo
svetkuje
prolećem mojih treptaja.
Violina moga bića čuje se
na kamenom dlanu ulice.
Ptica radja
osmeh po osmeh mene.
Od školjke do školjke mene plovi sunce.
Uzidava me ptica u leptirsko meso grada.
S govorom lišća u očima pevam
pesmu toplomirisnog žubora grada.
Rosomlada tišina narasta
za mene, posleljubičiću,
za senku što cveću na dlanovima dlani.
Umire na mojim usnama,
da od nje propevaju ulice.
Ja sam drvo iz kojeg
cvrkutom mami sokove.
Ukrašava oblake na mome uzglavlju.
Ptica se javlja kao zaboravljen život.

2.

Svetloveka,
gledam plamen svojih ruku
u svetu koji je pesnik.
Ljubičicu dana
ubiram mozgom.
U plimi pokreta
mostove svesti
vraćam u vene vremena,
strpljiva lepota na lestvici pepela.
Pregršti jeseni me mimolaze.
Postajem vidikonoša svoje pesme.
Mozak pretka uzdahne kao orao.
Cvrkuće moj mozak
kao
ptica
i govori svim rečima sveta,
melodijama me vezuje za život,
nosi me medju
mrtvima
za prolazak istorije.
Pticu
na obali jutra
s krovovima pod krilima.
Ptica je njegov svetobdija
i voli
stvari
i moje osmehe na peteljicama.

Gordana TODOROVIĆ

1D=62095111

povratak u belu nedelju

DAN TREĆI

obesih ime o klin da bih se oslobodio vode
vode kao jorgana dok dišem
vode kao leptira dok peva
je li istina ili je žar jagoda
je li žar ptica u tvojoj vilici nebo
obesih lisnu o drvo gde je bila
gde je rekla kako se puni puška
kako se zamišlja noć bez svetlosti i senke
gde je naučila kako se ostaje sam
sam kada sve umre
jedini kad svi žive
sa njima u krugu koji se zove konopac
zove se sve se zove bez nastućenog cveta
cvet
da li ću moći da ga izdvojim

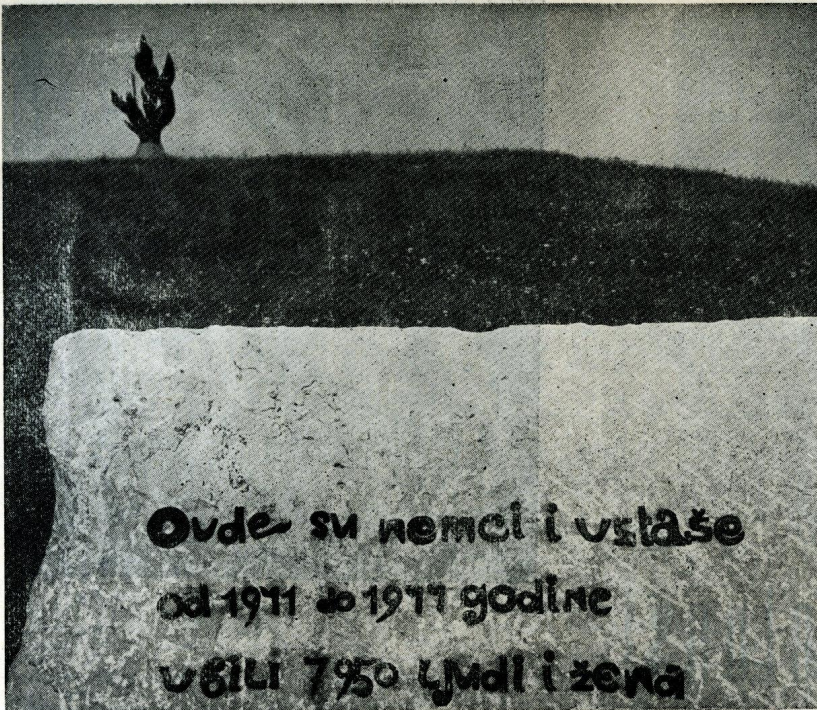
DAN ČETVRTI

zaustavite vatru
škola je davno počela da tone
njen jezik poneo sam kao znamenje
njen krov kao hartiju za ubijanje ptica
krugovi vrše prepad
i telo u njih urasta
biva bunar zlatno evino uho
izdiše polje kao riba na suncu
biva sok ogledalo za kojim čeznem
pa to gromoglasna pena
ležaj zvezda ljubavnika
pola u tami
pola u mojoj ruci
zaustavite koren
koji se na tlu pomalja

DAN SEDMI

podjoh jer sam verovao u moć kestena da se svlači
u ogledalo koje izgovara tvoju sliku
onaj mrak što nas razdvaja
mrak koji sam počepao jednog jutra
kada sam te našao na drumu kao rosu
sa krvavim prstima uperenim prema jugu
tamo raste pustinja pupoljak pesak
lav koji će nežno da se potpiše na tvoje čelo
rečima sličnim balonu
ili vedrom za mlade zveri
sasvim kristijanski kao nemanja na vodu moravu
u najsveljim jezerima sada se tiho ljuljaš
odakle ćeš da se otkaziš u prisustvu moga vremena
u prisustvu panja uhvaćenog za glavu

Dragoljub RAJIĆ

dogdan dogdanovic

spomen groblje, sr. mitrovica

TRAJANJA

10-74240715 W

RAZGOVOR ERVINA ŠINKA SA ERVINOM ŠINKOM

(FRAGMENTI)

PITANJE:

Biste li mogli nešto kazati o tome, kako ste došli do svog vlastitog načina izražavanja? Kada i kako ste našli svoj vlastiti literarni izraz?

ODGOVOR:

Oprostite, ali čini mi se, da je pitanje krivo postavljeno. Krivo, jer previše „literarno“ shvaća umjetničko stvaralaštvo. Mladi književnik može misliti, da traži svoj vlastiti literarni izraz, ali ako tako misli, vara se. Dok traži svoj vlastiti individualni literarni izraz, on je ustvari u potrazi za sobom kao čovjekom. On nema svog individualnog izraza, jer se ne snalazi — ne u literaturi, nego u sebi i u svijetu.

PITANJE:

Ali dopustit ćete... je li taj koji piše zaista pjesnik, zavisi ipak od toga, kako on piše...

ODGOVOR:

Svakako, ali baš ako je zaista pjesnik, onda kako on piše, to u posljednjoj konzekvenciji ne zavisi od njegove odluke i od njegove tehničke vještine (koja se manje više da naučiti), nego od toga, koliko je njegov život pun ličnih sadržaja i s kakvim intenzitetom on reagira na život i smrt, kako je velika njegova strast za spoznajom, za istinom, i njegova smjelost da gleda i vidi i doživljuje konflikte i probleme — jednom riječi, kako književnik piše, nije pitanje jednog apstraktnog „literarnog“ talenta, nego je pitanje ljudskog intenziteta. Nema posebne ulaznice za literaturu, a posebne za život, za doživljavanje života.

Kako književnik piše, zavisi od toga, ima li on što da piše i što ima da piše. Može se i simulirati, ali simulant nije pjesnik. Ni najveći medju najvećima nije mogao dati više, nego što je umio da crpi iz svoga životnog bogatstva, iz svoga odnosa prema samome sebi i drugim ljudima, prema prirodi i životu i svome vremenu. Kako pišeš, što pišeš i tko si — to nisu tri različita pitanja, nego jedno je isto pitanje...

PITANJE:

Treba li to shvatiti tako, da vi pridajete veću važnost doživljajima i emocijama, nego teoretskim spoznajama, teoretskom znanju, ideologiji općenito?

ODGOVOR:

Ne, ja lično osjećam duboku potrebu za teoretskim sagledavanjem povezanosti životnih i društvenih pojava. Potpuno je krivo odvojiti intelektualni život od čovjekova emotivnog života. Neka misao može postati izvor potresnih emocija, kao što i velike misli nastaju iz dubokih uzbuđenja. Mislim samo to, da nikakva, ni najsavršenija teorija ili ideologija, naučena kao gotova formula, ne može postati zaista živa, zanosna, lična stvaralačka snaga. Istine, koje je pojedinac ne osvoji sam, svojom ličnom borbom, patnjom, ako već nisu mrtve istine, onda su u najmanju ruku istine, što još nisu žive. Kao što književnost, što crpi svoje inspiracije iz same književnosti, nije književnost, tako nije živi onaj talenovan duhovni život, što se hrani samo duhom. Misao je smion i strašan titanski buntov-

nik, koga se ne može i ne smije degradirati na bezazlenu domaću životinju, što samozadovoljno preživa. „Objektivno znanje“ nije ni objektivno znanje, ako u njemu nismo angažirani sa čitavom svojom subjektivnošću. I nesumnjivo je da postoji opasnost kod mnogih umjetnika, da se pasivno usvojeva, a ne borbom osvojena ideološka istina pretvori u neku vrstu cenzora, koji će sprječiti ono, što je preduvjet svakom umjetničkom stvaralaštvu: spontanost u reagiranju i smionost u izražavanju spontanih emocija...

Čovjek je jedan te isti i kad razgovara, i kad piše pjesme, i kad piše eseje — odnosno ma o čemu on govorio, on varira jednu jedinu osnovnu temu, temu svoga života, svojih borba, svojih razočaranja, nada i čežnja. On govori uvijek o sebi, i baš zbog toga i o svima drugima. I o vama.

(„Mladost“ br. 82, 7 maj 1958.)

ISPRAVKA

U proštom broju na 18. strani, u prvom stupu, 57. red odozdo treba, umesto: „To nije važno.“ — Tako sam govorio. Sa —, da stoji: drugovi bar zasužuju da se upoznaju. Sa —

